

Een paar opmerkelijke mosvondsten in Zutphens binnenstad

Kasper Reinink

Eind december zag ik in een stadsplantsoen een paar grote zwerfkeien liggen, waarvan er één met wat mos was bedekt. Bij determinatie bleek het om plukjes *Hedwigia ciliata* en *Racomitrium heterostichum* te gaan. Bij navraag bleek dat deze stenen recent waren geplaatst en afkomstig zijn uit Mecklenburg-Voorpommeren. De steen met *Hedwigia* en *Racomitrium* is een Uppsala-graniet. Hoelang deze mossen zich hier handhaven blijft de vraag. In ieder geval kon gelukkig de herkomst worden achterhaald.

In het kader van de open monumentendag op 12 september j.l. was ik in de gelegenheid een oude hoogstamboomgaard in de directe omgeving van de Walburgkerk te bezoeken. Een goede gelegenheid om de stammen en takken op mossen af te zoeken. Naast een

aantal soorten die je wel vaker op oude fruitbomen aantreft vond ik op een tak van een oude appelboom een plukje *Dialytrichia mucronata* var. *mucronata*. Deze soort kende ik in Zutphen wel van een asfaltglooiing en een kademuur direct langs de IJssel maar verwachtte ik niet op een boom op enkele honderden meters vanaf de IJssel.

Eind oktober j.l. vond ik in het winkelcentrum van Zutphen op de straat een flinke plak mos met opvallende glasharen. Na determinatie thuis bleek het om *Racomitrium lanuginosum* te gaan. Waar was deze plak nu vandaan gekomen? Een paar weken later vond ik op ongeveer dezelfde plek nog een paar kleine plukjes op de grond. Het meest nabij gelegen winkelpand bevatte twee boven elkaar gelegen platte daken (Foto 1 en 2).

Foto 1. Massavegetatie van Wollige bisschopsmuts (*Racomitrium lanuginosum*) op een plat dak in het centrum van Zutphen.

Foto 2. Massavegetatie van Wollige bisschopsmuts (*Racomitrium lanuginosum*) op een plat dak in het centrum van Zutphen.

Toen maar de stoute schoenen aangetrokken en de chef van de winkel mijn bijzondere mosvondst verteld met het vriendelijk verzoek eens op zijn dak te mogen kijken. De chef kon mijn interesse voor een mossoort gelukkig waarderen en was zelfs bereid met mij het dak op te gaan. Daar aangekomen bleek onder de rand van het tweede dak op een bitumen ondergrond een brede gordel *R. lanuginosum* te liggen. Helaas was er geen ladder aanwezig om het hoger gelegen andere dak te bekijken wat volgens de chef grind zou bevatten. Als ik echter zelf voor een ladder kon zorgen die de dakbedekking niet zou beschadigen dan mocht ik ook wel het bovenste dak bekijken. Op 11 november j.l. ging ik op mijn fiets met een aluminium ladder van ongeveer drie meter lengte en een brede met stof beklede plank naar de zaak terug. Het bereidwillige personeel hielp me om voorzichtig de ladder door de winkel naar boven te dragen en daar op de met voering beklede plank de ladder vast te houden, zodat ik veilig naar boven kon klimmen. Wie schetst mijn verbazing voor wat ik daar te zien kreeg. Zeker tweederde deel van het grote dakoppervlak was bedekt met *Racomitrium lanuginosum*, groeiend op een

ondergrond van grof grind. Het betreft hier een groeiplaats van vele tientallen vierkante meters, de bron van het materiaal dat ik op straat vond.

Conclusie: Het is zinvol om bij grote panden met platte daken goed op de grond te kijken want de vroegere heidebisschopsmuts is nu als de wollige bisschopsmuts een nieuw milieu aan het veroveren. Met dank aan de vriendelijke bereidwillige chef van het winkelpand.

Auteursgegevens

K.Reinink, Rietbergstraat 66, 7201 GK Zutphen.

Abstract

Some remarkable findings of bryophytes in the town centre of Zutphen.

In the city centre of Zutphen (prov. Gelderland) *Racomitrium heterostrichum* and *Hedwigia ciliata* were found on a boulder originating from Mecklenburg-Vorpommern (Germany). An old apple tree yielded *Dialytrichia mucronata* var. *mucronata*, a rare species of river banks. A mass vegetation of *Racomitrium lanuginosum* was discovered on a flat roof after fragments were found in the shopping street beneath.